

Dosarul nr. 3ra-1584/18

Prima instanță - (Judecătoria Orhei, sediul central) E. Buzu

Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) L. Bulgac, G. Dașchivici, S. Gîrbu

ÎNCHEIERE

21 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Ceaglei împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 26 martie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul central,

c o n s t a t ă :

La 7 noiembrie 2017 Valentina Ceaglei a depus cerere de chemare în judecată împotriva CNAS, solicitând anularea deciziei CTAS Telenești nr. 34/2017/17494 din 1 august 2017 și obligarea CNAS de a-i stabili pensia de funcționar public conform stagiului de cotizare, cu includerea în stagiul serviciului public a perioadei de activitate în funcția grefier al instanței judecătorești de la 29 octombrie 1986 până la 24 noiembrie 2003.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că potrivit înscrierii din carnetul de muncă, stagiul ei de funcționar public este mai mare de 30 de ani.

Beneficiind de dreptul de pensionare ca funcționar public, s-a adresat la CTAS Telenești cu cerere pentru stabilirea pensiei de funcționar public.

Însă, prin decizia CTAS Telenești privind refuzul stabilirii pensiei nr. 34/2017/17494 din 1 august 2017, cererea sa a fost respinsă, motivându-se că stagiul de cotizare în serviciul public constituie 12 ani și 9 luni, necesar fiind 15 ani și că, perioada de activitate în funcția de grefier se consideră activitate în funcție publică doar începând cu 24 noiembrie 2003.

Reclamanta a menționat că CTAS Telenești, i-a comunicat că refuzul este în conformitate cu pct. 1¹ din Hotărârea Guvernului nr. 412 din 22 aprilie 2004 despre aprobarea unor acte normative ce țin de stabilirea și plata pensiilor funcționarilor publici, deoarece asigurații cu statut de funcționar public, care la 1 ianuarie 2017

au realizat un stagiul de cotizare de 33 de ani pentru bărbați și de 30 de ani pentru femei și de cel puțin 15 ani în serviciul public, au dreptul la pensie în conformitate cu prevederile capitolelor V și VI din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.

Valentina Ceaglei a relatat că ulterior, la 12 octombrie 2017, a primit răspunsul nr. C- 1658/17 din 6 octombrie 2017, prin care CNAS a refuzat în admiterea cerințelor înaintate.

Considerând decizia CTAS Telenești nr. 34/2017/17494 din 1 august 2017 neîntemeiată și ilegală, reclamanta a depus prezenta acțiune în judecată.

Totodată a menționat că a activat în funcția de grefier al instanței judecătorești începând cu 29 octombrie 1989, conform ordinului Președintelui Judecătorei nr. 14/2 din 23 octombrie 1989. Din data angajării a activat numai în această funcție și astfel stagiul total de cotizare la data de 1 ianuarie 2017 în serviciul public era mai mare de 30 de ani.

De asemenea, a indicat că potrivit Clasificatorului unic al funcțiilor publice, perioada de activitate în funcția de grefier al instanței judecătorești se include în stagiul de cotizare în serviciul public. Art. 48 alin. (3) din Legea privind organizarea judecătorească 514-XIII din 6 iulie 1995, în redacția Legii nr. 191-XV din 8 mai 2003, prevede că grefierii instanței judecătorești au statut de funcționar public.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 1399 din 24 noiembrie 2003, funcția de grefier al instanței judecătorești a fost inclusă în Clasificatorul unic al funcțiilor publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 151 din 23 februarie 2001.

Conform art. 29 alin. (2) din Legea serviciului public nr. 433-XIII din 4 mai 1995, în vechimea în muncă în serviciul public se includ de asemenea perioadele de activitate în autoritățile administrației publice, care au funcționat pe teritoriul RM până la punerea în aplicare a prezentei Legi.

Cu trimitere la prevederile art. 47 lit. b) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, stagiul de cotizare în serviciul public, include perioadele de activitate în funcții publice care, până la data intrării în vigoare a Legii serviciului public au activat pe teritoriul RM conform nomenclatorului autorităților publice și al funcționarilor publici din cadrul lor, aprobat de Guvern.

Reclamanta a mai indicat că prevederi similare se conțin și la pct. 13 lit. b) din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plata pensiilor funcționarilor publici, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412 din 22 aprilie 2004.

Prin hotărârea din 26 martie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul central, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Valentina Ceaglei împotriva CNAS cu privire la contestarea actului administrativ.

S-a anulat decizia CTAS Telenești nr. 34/2017/17494 din 1 august 2017 privind refuzul stabilirii pensiei reclamantei, Valentina Ceaglei.

S-a obligat CTAS Telenești să-i stabilească reclamantei, Valentina Ceaglei, pensia de funcționar public conform stagiului de cotizare cu includerea în stagiul serviciului public a perioadei de activitate în funcția de grefier al instanței judecătorești de la 29 octombrie 1986 până la 24 noiembrie 2003.

La 18 aprilie 2018, CNAS a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

Prin decizia din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de CNAS și s-a menținut hotărârea din 26 martie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul central.

În motivarea deciziei, instanța de apel a conchis că reclamanta Valentina Ceaglei are dreptul la pensia de funcționar public, realizând un stagiul de cotizare ca funcționar public de 30 ani.

Astfel, instanța de apel la remarcat că prima instanță corect și întemeiat a statuat că, la emiterea deciziei nr. 34/2017/17494 din 1 august 2017 privind refuzul stabilirii pensiei reclamantei, Ceaglei Valentina, CTAS Telenești eronat a aplicat prevederile legale și nu a inclus în perioada de cotizare perioada de activitate a reclamantei în funcția de grefier al instanței judecătorești de la 29 octombrie 1986 până la 24 noiembrie 2003.

Instanța de apel a constatat că prima instanță fiind investită cu judecarea cauzei în speță, reieșind din temeiurile și obiectul acțiunii, cu aplicarea corectă a legii materiale, care guvernează raportul juridic litigios, stabilind circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei și având la bază cumulul de probe prezentate de părți, corect a ajuns la concluzia admiterii acțiunii.

În sensul dat a reținut că în jurisprudența sa, CtEDO a statuat cu valoare de principiu că, pensia constituie un drept patrimonial în sensul articolului 1 al Primului Protocol la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și se constată o discriminare în sensul articolului 14 din Convenție, dacă lipsește o justificare obiectivă rezonabilă pentru diminuarea patrimoniului reclamantului (cauza Gaygusuz c. Austriei, 1996).

La fel, a menționat că potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 și respectiv, art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică.

La 5 octombrie 2018 CNAS a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca nefondată.

În motivarea recursului s-a invocat că la emiterea deciziei instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

S-a relatat că prin Legea nr. 290 din 16 decembrie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, a fost abrogat capitolul VI din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, care prevedea condițiile de stabilire a pensiilor pentru unele categorii de cetățeni.

Prevederile Legii nr. 290 din 16 decembrie 2016 nu se aplică funcționarilor publici care, la momentul intrării în vigoare a legii (1 ianuarie 2017), au realizat stagiul de cotizare de 30 de ani pentru femei și de cel puțin 15 ani în serviciul public. Funcționarii publici, care realizează condițiile menționate la data de 1 ianuarie 2017, își vor exercita dreptul la pensie în conformitate cu prevederile

capitolelor V și VI din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, până la momentul adoptării prezentei legi.

S-a menționat că la calcularea stagiului de cotizare în serviciul public se ia în considerare activitatea în autoritățile publice în funcțiile asupra cărora se extinde sfera de acțiune a Legii serviciului public prevăzute în Nomenclatorul autorităților publice, care au activat până la punerea în vigoare a Legii serviciului public nr. 443-XIII din 4 mai 1995 (1 ianuarie 1996) al funcțiilor publice în cadrul lor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412 din 22 aprilie 2004, cu modificările aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 611 din 29 mai 2006 și în funcțiile publice prevăzute în Clasificatorul unic al funcțiilor publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 151 din 23 februarie 2001, cât și în Legea nr. 155 din 21 iulie 2011 pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice.

Potrivit art. 48 alin. (3) din Legea nr. 514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, în redacția Legii nr. 191 din 8 mai 2003, era prevăzut expres că grefierul instanței judecătorești are statut de funcționar public. Acest statut fiind conferit grefierilor pentru prima dată prin Legea nr. 191 din 8 mai 2003 care a intrat în vigoare la data de 31 mai 2003.

Astfel, nu există temei legal de a include în stagiul de funcționar public, perioada de activitate în funcția de grefier al instanței de judecată de la 29 octombrie 1986 până la 24 noiembrie 2003.

Perioada de la 29 octombrie 1986 până la 24 noiembrie 2003, când intimata a deținut funcția de grefier al instanței judecătorești, se atribuie la categoria de lucrători care efectuează deservirea tehnică ce asigură funcționarea autorităților publice.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele dosarului atestă că recursul împotriva deciziei din 13 septembrie 2018 a fost declarat la 5 octombrie 2018, în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate

în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de CNAS nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Nina Vascan

Dumitru Mardari